

Savanorystės plėtros tendencijos nevyriausybinėse organizacijose

Įvadas

Temos aktualumas. Savanoriška veikla yra susijusi su paieška žmonių, kurie už tai negaus jokios piniginės naudos sau. Neužtenka pažinti savanorišką veiklą – joje reikia nuolat dalyvauti, jausti tokią pat atsakomybę, kaip ir einant į nuolatinį darbą. Besiruošiantieji įsitraukti į šią veiklą ar jau dirbantys savanorišką darbą asmenys turėtų susipažinti ir suvokti esamą šios srities situaciją, kad susidarytų tam tikrą požiūrį apie tai. Savanoriška veikla Lietuvoje apibrėžiama, kaip neprofesinė veikla, vykdoma visuomenės labui ir apimanti tradicinę tarpusavio pagalbą (Nausėdaitė, 2002). Dauguma be užmokesčio dirbančių žmonių prieš kitus jaučiasi nejaukiai dėl tam tikros nuostatos, kad savanoris šiaip ar taip „pelnosi“ iš savanoriško darbo. Taip yra galbūt todėl, kad į savanoriškos veiklos apibūdinimą įeina ypatybė, nusakanti, jog savanoriams atlyginamos visos išlaidos, susijusios su jo atliekama veikla. Tačiau yra sena tradicija, išlaikanti savanorišką veiklą kaip atitinkamą labdaros formą, paremtą altruizmu ir nesavanaudiškumu. Santykiai ir atliekama veikla savanoriškose organizacijose yra nusakomi įsipareigojimais ir dalyvavimu bendruomeniniame gyvenime. Šiuo atveju stabilumas yra pagrindinis veiksnys – jeigu užmezgami draugiški santykiai, tuomet atsiranda dažnų susitikimų būtinybė, padidėja tikimybė, kad pradėję bendrauti savanoriai sunkiau išsiskirs, dėl to gerės bendras darbas, ir kolektyvas, tikėtina, ilgai nepaliks organizacijos. Savanoriavimas suteikia galios žmonėms (Parish, 2003). Jie įgauna patirties, jaučia pasitenkinimą savo darbu, priklausomai nuo amžiaus, lyties ir kitų ypatybių, kurios išskiria žmones vienus iš kitų. Savanoriška veikla sustiprina ryšius tarp individualybių, kurios yra stiprios socialinės visuomenės pagrindas. Savanoriška veikla padeda kurti pilietiškumo jausmą, kuris dažnai nebesuprantamas daugumos iš mūsų šiandieninės visuomenės atstovų. Savanoriškai veiklai niekada negali pritrūkti jėgų mobilizuoti žmogiškuosius išteklius (Parish, 2003). Mokslinės literatūros analizė leidžia teigti, kad vis daugiau ir daugiau žmonių yra įtraukiami į įvairių sričių savanorišką veiklą: socialines paslaugas, kultūros programas, aplinkos apsaugą, žmogaus teisių gynimą, sportą bei laisvalaikį. Jaunimas (studijuojantis, dirbantis ir nedirbantis) turi įsitraukti į savanorišką veiklą. Tai jiems suteiktų papildomos patirties ir kvalifikacijos. Ne vienam jaunuoliui savanoriška patirtis galėtų būti pirmas žingsnis būsimos karjeros link (Nausėdaitė, 2001). S. J. Ellis (2002) nuomone, kiekvienas žmogus gyvenime turi savų poreikių. Vieną dieną jis gali turėti galimybę padėti kitiems, bet kitą kartą pačiam gali prireikti savanorių paslaugų. Kaip tik dabar galima atstovauti abiejų pusių paslaugoms. Savanoriavimas taip pat yra ir pagalba sau. Minėta autorė mano, kad prisidėjimas savo pastangomis prie kitų darbo kiekvieno žmogaus gyvenimą padaro laimesnį. Svarbiausia gerbti tuos, kuriems savanoriaujama (Šimkus, 2010).

Tyrimo objektas. Savanorystės plėtra.

Tyrimo tikslas. Ištirti savanorystės plėtros tendencijas nevyriausybinėse organizacijose.

Tyrimo uždaviniai:

- Apibrėžti savanorystės ir nevyriausybinių organizacijų sampratą.
- Nustatyti savanorystės plėtros tendencijas nevyriausybinėse organizacijose.

Tyrimo metodai:

- Mokslinės literatūros analizė.
- Dokumentų analizė.

Savanorystės ir nevyriausybinių organizacijų sampratos

Savanorystė yra esminė kiekvienos šiuolaikinės visuomenės dalis. Per savanorišką veiklą, piliečiai formuoja savo įgūdžius ir žymiai prisideda prie savo bendruomenės socialinės ir ekonominės plėtros (Hadzi-Miceva, 2007).

Savanoriavimas yra neapmokama, laisvai pasirenkama veikla, kuria užsiimama per organizaciją ar agentūrą; ji vykdoma siekiant suteikti naudą kitiems žmonėms ar aplinkai, tuo pat metu gaunant ir asmeninės naudos (Cuskelly ir kt., 2006).

Savanorystės koncepcija apima skirtingų rūšių veiklas – dalyvavimą įvairių lygių bei aspektų visuomeniniame gyvenime (Ralston ir kt., 2005). Solidarumas, atsakomybės už kitus jausmas ir noras jaustis naudingi yra esminė savanoriškos veiklos motyvacija. Ši veikla kuria socialinius ryšius, prisideda prie visuomenės sanglaudos ir gerina gyvenimo kokybę bei socialinę pažangą Europoje (Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, 2006).

K. Hadzi-Miceva (2007) teigia, jog savanoriška veikla teikia daug naudos visuomenei, o ypač nevyriausybiniams organizacijoms – padeda joms išplėsti savo įtaką ir pajėgumą. Autorė nurodo pagrindines savanorystės teigiamybes (1 pav.). Taigi savanorystė didina piliečių dalyvavimą socialiniame gyvenime, padeda sukurti vietinius ryšius ir kuria atsakomybės jausmą, padedantį spręsti visuomenines problemas. Taip pat ši veikla yra nepakeičiama pilietinės visuomenės iniciatyvos dalis. Kita savanoriavimo nauda pasireiškia per pagalbą organizacijoms – žmonių šiai veiklai skirtas laikas, perskaičiavus jį remiantis vidutiniais apmokamų darbuotojų atlyginimais, viršija organizacijų gaunamą paramą. Taip pat savanorystė prisideda prie šalies bendrojo vidaus produkto, ypač valstybėse, kurios turi galias šios veiklos tradicijas. Galiausiai savanoriavimas padeda žmonėms ugdyti asmenybę, jaunuoliams ar bedarbiams plėtoti ar gilinti savo įgūdžius, pasiekti pasitikėjimą savo jėgomis bei savigarbą ir taip įsilieti į darbo rinką. Vyresnio amžiaus žmonėms savanorystė padeda jaustis reikalingais ir vertinamais, kas kelia jų moralę ir skatina išlikti pareigingais piliečiais.

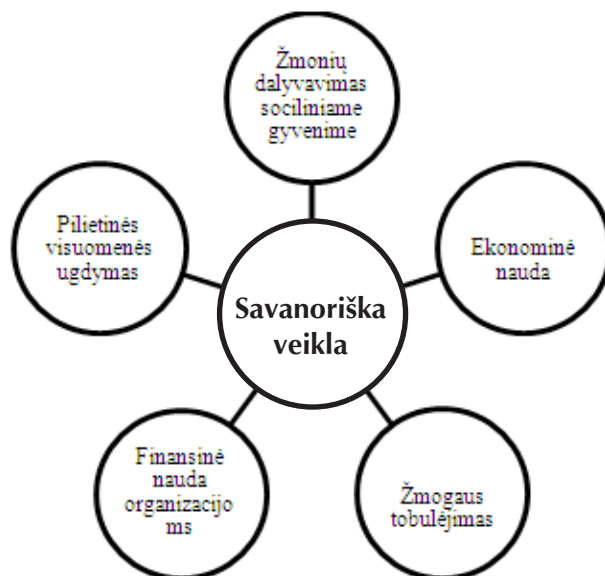
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (2006) numato, kad savanoriška veikla teikia papildomą naudą, kuriant socialinius ir visuomeninius ryšius; kiekvienas asmuo, kuris imasi savanoriškos veiklos, labiau sutapatina save su visuomene, labiau solidarizuojasi su kitais visuomenės nariais.

Įvairiems savanoriškos veiklos būdams taip pat priskiriama (Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, 2006):

- dalyvavimas visuomeniniame gyvenime ir pilietinė veikla;
- veikla, susijusi su visuomenės interesų gynimu, informavimo kampanijų rengimas, atstovavimas teisumuose ir vartotojų apsauga;
- labdaringa veikla, pagalba kitiems asmenims, ypač netoliese gyvenantiems vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems, arba dalyvavimas teikiant pagalbą vystymuisi;
- veikla, atitinkanti tiesioginius bendrus interesus, visų pirma susiklosčius ypatingoms situacijoms, pvz., po gaivalinių nelaimių ir kt.;
- tarpusavio pagalba ir savipagalbos grupės;
- dalyvavimas religinėse bendruomenėse;
- įvairių „garbės“ pareigų užėmimas visuomenėje, todėl dalyvavimas politiniame ir moksliniame gyvenime, vadovavimas nedidelėms asociacijoms ar sporto draugijoms ar veikla jose.

Pagal Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) ir JTO agentūrų apibrėžimą, savanoriška veikla laikomas darbas ne pelno organizacijose, t.y. savanoriškose draugijose ar nevyriausybiniuose humanitarinio pobūdžio arba ne pelno organizacijose, kurį atlieka savanoriai vadinami darbuotojai (cit. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Savanoriškos veiklos, jos vaidmens Europos visuomenei ir poveikio, 2006). Tačiau galimi ir kiti savanoriškos veiklos būdai: savanoris gali padėti kitam žmogui individualiai, įsijungti į vienkartinę akciją, taip pat gali dalyvauti vyriausybinių institucijų veikloje, padėdamas specialistams vykdyti įvairias užduotis.

Tarp organizacijų, kuriose dirba apmokami darbuotojai ir savanoriai, ir absoliučiai savanoriška veikla besiremiančių organizacijų yra du skirtumai: 1) darbo jėgos sudėtis ir 2) atlyginimo buvimas ar nebuvimas. Norint užpildyti visas reikiamas pareigybes, tam, kad sporto organizacija galėtų efektyviai dirbti, susiduriama su per mažu savanorių skaičiumi. Paprastai tokios problemos nekyla įprastose organizacijose, ypač aukšto nedarbo

1 pav. Savanorystės teikiamos naudos

Šaltinis: sudaryta autoriaus, remiantis Hadzi-Miceva (2007)

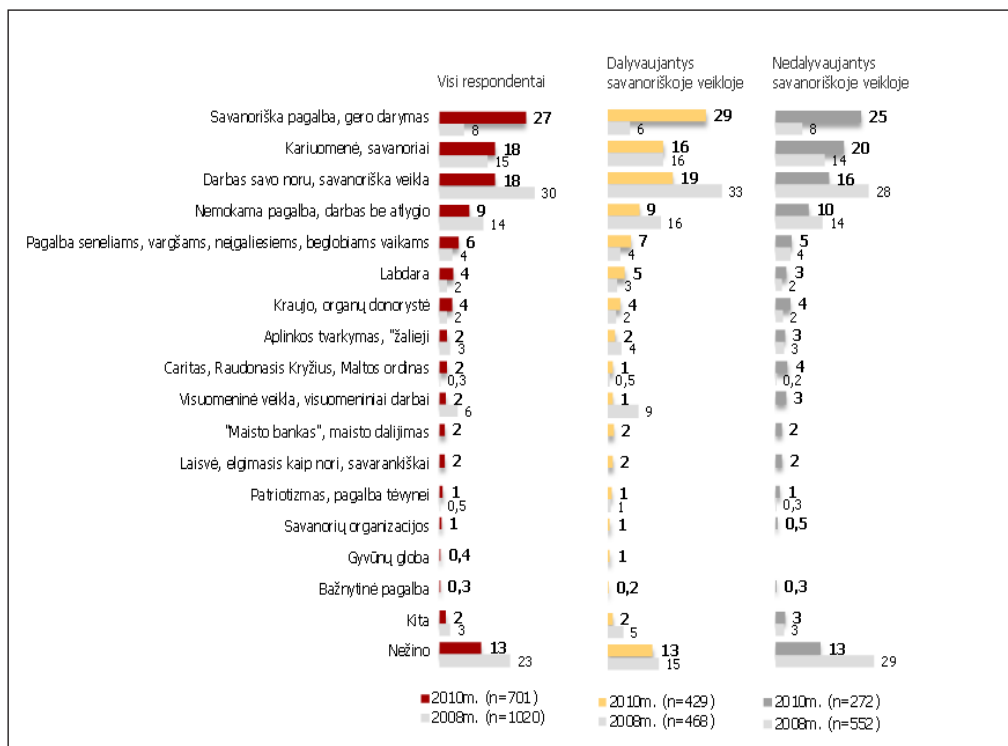
lygio sąlygomis. Taip pat įprastose organizacijose finansinis atlygis yra siejamas su darbu, kai tuo tarpu atlygis nėra svarstomas savanoriško darbo atžvilgiu (Cuskelly ir kt., 2001).

Dažniausiai Lietuvoje tiek bendrinėje kalboje, tiek teisinėje kalboje vartojami šie trečiojo sektoriaus organizacijoms apibrėžti skirti terminai: visuomeninės organizacijos, ne pelno organizacijos, pelno nesiekiančios organizacijos (NPO), nevyriausybinės organizacijos (NVO) ir nevalstybinės organizacijos. Terminas „nevyriausybinės organizacijos“ yra aiškiai įsigalėjęs ir dažniausiai vartojamas terminas, apibūdinantis trečiojo sektoriaus organizacijas. Šio termino išplitimas buvo nulemtas ypač sustiprėjusios Vakarų kultūros, kurios neatsiejama dalimi laikomos ir nevyriausybinės organizacijos, įtakos Lietuvoje. Atsižvelgiant į šias realijas, ekspertų nuomone, būtina ir toliau šį terminą vartoti Lietuvos įstatymų leidyboje, vengti vartoti kitus konkuruojančius terminus ir nuosekliai sukurti NVO termino tikslaus vartojimo tradicijas teisėkūroje. Šio tikslo galima pasiekti daugiau dėmesio skiriant jo apibrėžimui ir mokslinėms diskusijoms dėl šio termino reikšmės tiek bendrinėje, tiek teisinėje lietuvių kalboje. Tokia mokslinių diskusijų kryptis anksčiau ar vėliau padės priėti prie aiškių išvadų, kokias konkrečiai organizacijas mes galime laikyti NVO, o kokių – ne. Įstatymų leidėjas skirtinguose teisės aktuose nevienodai supranta „nevyriausybines organizacijas“. Iš teisės aktų analizės nėra aišku, kokia apimtimi gali būti suvokiamos nevyriausybinės organizacijos ir koks yra šio termino ryšys su kitomis organizacijomis ar juridinių asmenų teisinėmis formomis. Išryškėja akivaizdus įstatymų leidėjo nenuoseklumas teisiškai vertinant neformalius judėjimus (viename įstatyme juos atskiriant nuo NVO, o kitame – priskiriant prie NVO). Apskritai įstatymų leidėjas NVO terminą vartoja nesistemiškai, praktiškai nesigilina į jo prasmę ir tinkamumą konkrečiam kontekstui. Reikalingas vientisas NVO apibrėžimas teisės aktuose, nes būtina jį atriboti nuo kitų panašių terminų ir suformuoti vienodą visuomenės ir įstatymų leidėjo supratimą, kas yra, o ypač kas nėra NVO. NVO terminas gali būti suprantamas plačiąja ir siaurąja prasme. Plačiąja prasme NVO – tai bet kuri pelno nesiekianti organizacija, kurios tiesiogiai nekontroliuoja valdžios institucijos. Rekomenduotina įstatymų leidėjui teisės aktuose vartoti nevyriausybinių organizacijų terminą siaurąja prasme ir vengti NVO termino vartojimo plačiąja prasme arba tai darant aiškiai nurodyti, kad pagal tą įstatymą ar kitą teisės aktą NVO suprantamos kaip visos organizacijos, kurios nėra valstybės institucijos ar įmonės. Siaurąja prasme NVO – tai nepriklausomi nuo valstybės ar savivaldybės institucijų ir pelno savo dalyviams neskirstantys juridiniai asmenys, kurie savo tikslų siekia pagal iš esmės nustatytą vidaus tvarką ir kurių nariais arba dalyviais tampama ne dėl įstatymų reikalavimų ar kitų esminių objektyvių aplinkybių. Ekspertų grupė rekomenduoja vartoti NVO terminą teisės aktuose būtent šia, siaurąja prasme. NVO (siaurąja prasme) gali būti laikomos: a) asociacijos, kurios steigiamos iš privačių asmenų iniciatyvos; b) labdaros paramos fondai – praktiškai visada, išskyrus valstybės įnašų pagrindu įsteigtus; c) viešosios įstaigos – kai kurios, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir steigėjus. Visos kitos nagrinėtos bendrosios ir

konkrečių įstatymų „specializuotos“ teisinės formos negali būti laikomos NVO siaurąja prasme (namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, religinės bendruomenės ar bendrijos, profesinės sąjungos ar susivienijimai, Prekybos, pramonės ir amatų rūmai, nuolatinės komercinio arbitražo institucijos, politinės partijos, politinės partijos organizacijos, Šaulių sąjunga, šeimynos).

Savanyorstės plėtros tendencijos nevyriausybinėse organizacijose

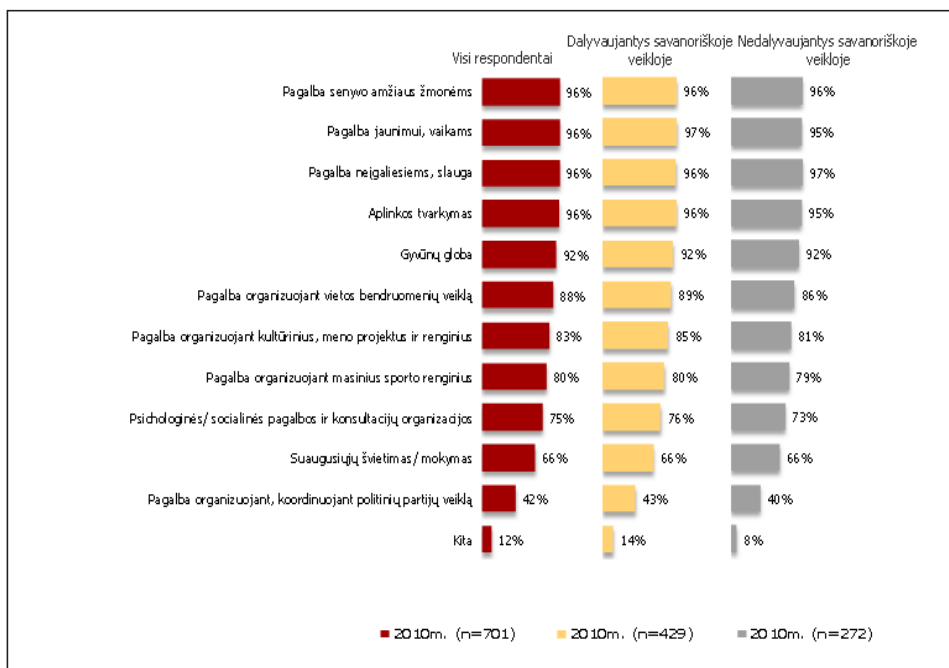
Pastarieji metai turėjo teigiamos įtakos savanyorstės idėjos plėtrai – gyventojai geriau žino (87%), kas yra savanyorstė, dažniau joje dalyvauja (61%, kai 2008 m. buvo 46%). Kitas svarbus pokytis – keičiasi požiūris į savanyorstę, jei anksčiau savanyorstė buvo suvokiama kiek neutraliai (veikla, kuri atliekama savo noru), tai šiemet stebima tendencija, jog savanyorstė dažniausiai siejama su savanyoriška pagalba, savanyorišku gerumu (27%). Žmonės vis labiau linkę manyti, jog tai yra gerbtina veikla, naudinga visuomenei (94%, 2008 m. buvo 87%), taigi ir veikla, kurią siūlytų savo vaikams (95%, 2008 buvo 81%).

2 pav. Savanyorstės asociacijos

Šaltinis: SIC, 2010.

Savanyorstės mastas ne veltui tarnauja kaip šalies kultūros indikatorius. Ji– išsilavinusių bei jaunų žmonių prioritetas. Pensininkai, bedarbiai, žemų pajamų ir išsilavinimo žmonės skeptiškiau vertina savanyorstę arba nežino kas tai yra (sieja ją su karine tarnyba). Savanyorstė pirmiausiai siejama su pagalba labiau pažeidžiamoms visuomenės grupėms: seneliams, vaikams, neįgaliesiems (96%). Antra – su aplinkos tvarkymu bei gyvūnų globa (92% - 96%). Trečia - bendruomenine veikla, pagalba organizuojant kultūrinius, meno sporto renginius ir pan. (80% - 88%). Rečiausiai siejama su pagalba organizuojant, koordinuojant politinių partijų veiklą (42%). Savanyoriškoje veikloje dalyvaujama vis dažniau. Nors dažnu atveju nereguliariai. Įsitraukusiais ir nuolatiniais savanyoriškos veiklos dalyviais galima vadinti kas trečią savanyorį. Likusieji dalyvauja nereguliariai, atsitiktinai. Populiariausia savanyoriška veikla yra aplinkos tvarkymas – ji ir patraukliausia (84%) ir joje dažniausiai dalyvaujama (45%).

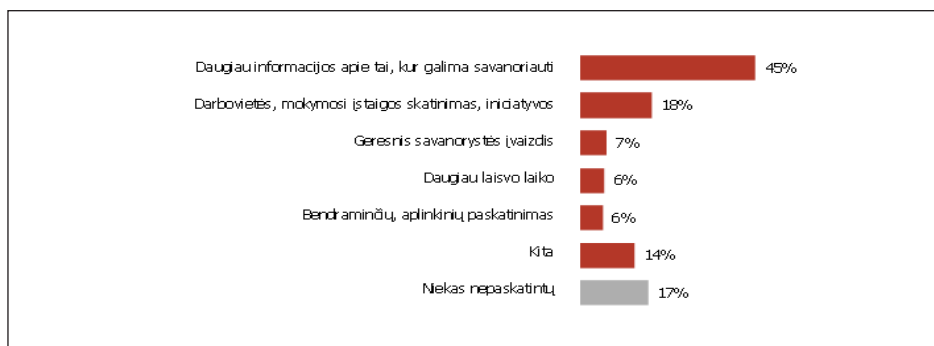
3 pav. Savanoriškos veiklos sritys

Šaltinis: SIC, 2010.

Savanoriškos veiklos pasirinkimas ganėtinai priklauso nuo asmens socialinio – demografinio profilio: pagalbą pažeidžiamoms grupėms renkami moterys, vyresnio amžiaus asmenys, kaimo gyventojai; organizacinę pagalbą renginiuose dažniau renkami vyrai, jaunimas; bendruomenių veikla artimesnė miestelių ir kaimo gyventojams. Tačiau, būtent populiariausiose srityse gyventojai dalyvauja atsitiktinai, nereguliariai. O didžiausiu įsitraukimu pasižymi ganėtinai retos, nišinės veiklos – pagalba partijų veikloje, psichologinės pagalbos teikimas, suaugusiųjų švietimas. Populiaria ir didelio įsitraukimo savanoriška veikla galima būtų pavadinti pagalbą bendruomenių veikloje, kuri populiariausia provincijoje. Apskritai provincijoje savanorystės idėja įgyvendinama dažniau nei didmiestyje. Nepaisant to, jog jaunimas, miestiečiai yra atviresni pačiai savanorystės idėjai, tačiau ją realizuoja gerokai rečiau.

Savanorystės idėjai atviri yra 16% nedalyvaujančių savanoriškoje veikloje (dar 60% atsižvelgtų į aplinkybes). Atviriausi savanorystės idėjai yra 20-29 metų gyventojai, kurie teigia pasigendantys informacijos apie savanorišką veiklą, konkrečias sritis, o taip pat palaikymo.

Savanoriavimo sričių pasirinkimas rodo, jog žmonės renkami tas sritis, kurios yra labiau komunikuojamos, lengviau prieinamos (pvz. aplinkos tvarkymas). Didesnio masto bei efektyvesnė - tikslingai nukreipta į konkrečias tikslines grupes - komunikacija (jaunimui apie kultūrinių, sporto renginių organizavimą, psichologinės

4 pav. Dalyvavimą savanorystėje skatinantys veiksniai

Šaltinis: SIC, 2010.

pagalbos teikimą, vyresniems žmonėms apie pagalbą neįgaliesiems, senyvo amžiaus žmonėms), švietėjiška veikla, efektyvi koordinavimo sistema (kuri didina įsitraukimą, kaip kad rodo savanoriavimo politinėse partijose, psichologinės pagalbos organizacijose pavyzdžiai) gali padėti plėtoti savanorystės idėją ir jos įgyvendinimą Lietuvoje. Gyventojams, ypač potencialiems savanoriams labai svarbus yra palaikymas, idėjos bendraminčių rato kūrimasis. Tą efektyviai įgyvendina ugdymo įstaigos, tad neveltui moksleivių, studentų tarpe yra gana didelė savanorių dalis. Tuo tarpu dirbantys asmenys dar pasigenda palaikymo iš darbdavių.

TEO LT, AB generalinio direktoriaus ir savanoriškos organizacijos „Big Brothers Big Sisters International“ valdybos nario A. Šikštos teigimu, itin didelę įtaką savanoriškos veiklos plėtrai turi verslo organizacijų aktyvumas. Tokios organizacijos iniciatyvos uždega žmonės, o vėliau jie ir patys, niekieno nebeskatinami, sėkmingai savanoriauja. Tikimės, jog jau artimiausiu metu Lietuvoje rasis daugiau bendrovių, skirsiančių dėmesio šiai prasmingai veiklai. TEO yra viena aktyviausių savanorišką veiklą Lietuvoje skatinančių verslo bendrovių. Šiemet joje buvo paskelbta korporatyvinė savanorystės diena, už kurią mokama darbdavio lėšomis. Dalis TEO darbuotojų yra įsitraukę į savanoriškas veiklas tokiose organizacijose, kaip „Maltos ordinas“, „Big Brothers Big Sisters“, „Kitas variantas“, „Pokyčių kelias“, aktyviai dalyvauja visuomeninėse aplinkos tvarkymo akcijose. Savanoriškų organizacijų aljanso įkūrėjo V. Ilgiaus teigimu, sėkmingiausiai veikia aktyviai savo veiklą viešinančios, elektroninę žiniasklaidą ir socialinius tinklus išnaudojančios organizacijos. Maždaug prieš metus Lietuvoje veiklą pradėję savanorišką darbą siūlantys interneto portalai suveikė kaip katalizatoriai, leidę susitikti savanorišką darbą siūlančioms visuomeninėms organizacijoms ir jo ieškantiems asmenims. Pasak R. Gaudiešienės, didžiausią potencialą savanoriškos veiklos vystymuisi turi profesinius įgūdžius išnaudojanti savanoriška veikla. Darbe įgytų žinių panaudojimas savanoriškoje veikloje yra itin vertingas, tačiau tokio tipo veikla Lietuvoje dar nėra populiarė.

Išvados

Savanoriavimas yra neapmokama, laisvai pasirenkama veikla, kuria užsiimama per organizaciją ar agentūrą; ji vykdoma siekiant suteikti naudą kitiems žmonėms ar aplinkai, tuo pat metu gaunant ir asmeninės naudos. Nevyriausybines organizacijas (NVO) terminas gali būti suprantamas plačiaja ir siaurąja prasme. Plačiaja prasme NVO – tai bet kuri pelno nesiekianti organizacija, kurios tiesiogiai nekontroliuoja valdžios institucijos. Rekomenduotina įstatymų leidėjui teisės aktuose vartoti nevyriausybinių organizacijų terminą siaurąja prasme ir vengti NVO termino vartojimo plačiaja prasme arba tai darant aiškiai nurodyti, kad pagal tą įstatymą ar kitą teisės aktą NVO suprantamos kaip visos organizacijos, kurios nėra valstybės institucijos ar įmonės. Siaurąja prasme NVO – tai nepriklausomi nuo valstybės ar savivaldybės institucijų ir pelno savo dalyviams neskirstantys juridiniai asmenys, kurie savo tikslų siekia pagal iš esmės nustatytą vidaus tvarką ir kurių nariais arba dalyviais tampama ne dėl įstatymų reikalavimų ar kitų esminių objektyvių aplinkybių. Ekspertų grupė rekomenduoja vartoti NVO terminą teisės aktuose būtent šia, siaurąja prasme.

Savanoriavimo sričių pasirinkimas rodo, jog žmonės renkasi tas sritis, kurios yra labiau komunikuojamos, lengviau prieinamos (pvz. aplinkos tvarkymas). Didesnio masto bei efektyvesnė - tikslingai nukreipta į konkrečias tikslines grupes - komunikacija (jaunimui apie kultūrinių, sporto renginių organizavimą, psichologinės pagalbos teikimą, vyresniems žmonėms apie pagalbą neįgaliesiems, senyvo amžiaus žmonėms), švietėjiška veikla, efektyvi koordinavimo sistema (kuri didina įsitraukimą, kaip kad rodo savanoriavimo politinėse partijose, psichologinės pagalbos organizacijose pavyzdžiai) gali padėti plėtoti savanorystės idėją ir jos įgyvendinimą Lietuvoje. Gyventojams, ypač potencialiems savanoriams labai svarbus yra palaikymas, idėjos bendraminčių rato kūrimasis. Tą efektyviai įgyvendina ugdymo įstaigos, tad neveltui moksleivių, studentų tarpe yra gana didelė savanorių dalis. Tuo tarpu dirbantys asmenys dar pasigenda palaikymo iš darbdavių.

Literatūra

1. Cuskelly, G., Taylor, T., Hoye, R., Darcy, S., (2006). Volunteer management practices and volunteer retention: a human resource management approach. *Sport Management Review*, 9, 141 – 163.
2. Cuskelly, G., Boag, A., (2001). Organisational commitment as a predictor of committee member turnover among volunteer sport administrators: results of a time-lagged study. *Sport Management Review*, 4, 65 – 86.

3. Ellis, S., J. (2002). Advice for Volunteers: Why Volunteer? Energize Inc.
4. Hadzi-Miceva, K., (2007). A Comparative Analysis of European Legal Systems and Practices Regarding Volunteering. *International Journal of Not-for-Profit Law*, 9 (3), 37-58.
5. Nausėdaitė, L. (2002). Savanoriška veikla šiandien Europoje ir Lietuvoje. // Trečias sektorius. Vol. 2, 26.
6. Parish, A. (2003). Changing the face of Social Services – Volunteers adding value in service delivery. The National Centre for Volunteering. Volunteering England, 2003.
7. Ralston, R., Lumsdon, L., Downward, P., (2005). The third force in events tourism: volunteers at the XVII Commonwealth Games. *Journal of Sustainable Tourism*, 13 (5), 504 – 519.
8. Šimkus, A. (2010). Savanoriškos veiklos vystymo galimybės Lietuvoje. Lietuvos aukštųjų mokyklų vadybos jaunųjų mokslininkų darbai. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.
9. Socialinės informacijos centras. (2010). Savanorystė Lietuvoje.
10. *Duomenų bazė: Eur-Lex [interaktyvus]*. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Savanoriškos veiklos, jos vaidmens Europos visuomenei ir poveikio (2006). [žiūrėta 2010-12-07]. Prieiga per internetą: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:325:0046:0046:LT:PDF>

Straipsnį recenzavo: dr. doc. Vytautas Liesionis (VDU)

Audrius ŠIMKUS

TRENDS IN VOLUNTEERING IN NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS

Summary

Volunteerism is related to the search for people who do not provide for a monetary benefit for themselves. It is not enough to know the voluntary work - it needs to be continuously involved, to feel the same responsibility as going into a permanent position. Who want to become involved or are already working in the voluntary work of individuals to access and understand the current situation in this area, to form a view on this. Volunteerism in Lithuania is defined as non-professional activities in the public interest and includes the traditional mutual aid. The majority of people working without any payment feel against the others uncomfortable for a number of provisions that just as a volunteer or as getting “profit” from volunteering. This is probably because the definition of volunteering include a feature that defines the volunteers are reimbursed for all costs associated with its ongoing activities. However, there is an old tradition to keep volunteering as a form of the charity based on altruism and selflessness. Relations and activities carried out by voluntary organizations are defined responsibilities and participation in community life. In this case, stability is a key factor - if you create permanent friendly relations, the result of frequent meetings, the need increases the likelihood that the volunteers started to interact more difficult to stand out, it will improve the overall work, and the team is likely to leave the organization a long time. Volunteering gives people the power. They acquire experience, feel satisfaction in their work, depending on age, gender and other characteristics that distinguish people from one another. Volunteerism strengthens the relationship between individuality, which is a strong social basis of society. Voluntary work helps create a sense of citizenship. Volunteering can never run out of forces in the mobilization of human resources. The scientific literature suggests that more and more people are involved in voluntary activities in various areas: social services, cultural programs, environmental protection, human rights, sports and leisure. Young people (students, employed and unemployed) to engage in voluntary activities. This would give them additional experience and qualifications. Not one young volunteer experience could be a first step toward a future career.